

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 79/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. februára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED] [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou De minimis, spol. s r. o., Lovinského 22, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Marek Kaľavský, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením sp. zn. 1 Cdo 346/2014 z 30. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uznesením sp. zn. 1 Cdo 346/2014 z 30. júna 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia ako žalovaní boli účastníkmi konania v právnej veci o zaplatenie 69 707,23 € z titulu doplatku kúpnej ceny za predaj nehnuteľností vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 5 C 47/2003. Okresný súd Bratislava IV v predmetnej veci rozhodol rozsudkom z 25. novembra 2005 tak, že žalobe vyhovel, keď predmetnú zmluvu považoval za platnú. Na základe podaného odvolania sťažovateľov rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 9 Co 22/2011 z 18. augusta 2011 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil. Sťažovatelia nespokojní s výsledkom odvolacieho konania podali dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením.

Sťažovatelia sa v sťažnosti nestotožňujú s právnym názorom dovolacieho súdu, predostierajú vlastné právne posúdenie veci a sú toho názoru, že najvyšší súd nesprávne posúdil prípustnosť ich dovolania založenú na dôvode podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), teda na tvrdení, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Podľa názoru sťažovateľov krajský súd tým, že neprihliadal na doplnenie ich odvolania uskutočnené po uplynutí lehoty na doplnenie dôvodov odvolania s poukazom na § 205 ods. 3 OSP, naplnil sťažovateľmi uplatnený dôvod prípustnosti ich dovolania. Záver najvyššieho súdu o nezistení existencie dôvodov prípustnosti ich dovolania považujú sťažovatelia za formalistický, povrchný a arbitrárny.

Sťažovatelia na základe uvedenej argumentácie v sťažnosti žiadali, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie ich označených práv postupom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnuté uznesenie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a prizná im náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označili za porušovateľa svojich práv. Preto ústavný súd námietky vo vzťahu k meritórnemu rozhodnutiu okresného súdu a krajského súdu považoval len za súčasť ich právnej argumentácie.

Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľov s napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, ktorým najvyšší súd dovolanie odmietol. Sťažovatelia v ňom vidia porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd na úvod považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové

a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Sťažovatelia odôvodňovali porušenie svojich označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu jeho arbitrárnosťou, pretože podľa ich názoru odôvodnenie napadnutého uznesenia je formalistické, nesprávne, a tým aj ústavne neudržateľné.

Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dôvodom odmietnutia dovolania bola skutočnosť, že najvyšší súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľov týkajúcim sa prípustnosti ich dovolania z dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP, čo aj primeraným spôsobom odôvodnil. Ústavný súd vychádzajúc z tvrdenia sťažovateľov konštatuje, že nimi namietané skutočnosti, na ktoré mal krajský súd prihliadnuť „*ex officio*“ (sťažovatelia namietali neplatnosť zmluvy pre nedostatok formy; pozn.), môžu zakladať iba dôvod dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP. Vzhľadom na to, že sťažovatelia v dovolaní okrem uvedeného namietaného dôvodu prípustnosti dovolania uvádzali už len subsumovateľné dôvody dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, ktoré samé osebe nezakladajú prípustnosť dovolania, najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po preskúmaní veci konštatoval nemožnosť vyvodenia prípustnosti dovolania zo žiadneho ustanovenia OSP, preto dovolanie odmietol.

Ústavný súd opakovane judikoval, že pokiaľ preskúmanie postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05), je možné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že ho možno považovať za ústavne akceptovateľné. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nemožno považovať

za arbitrárne ani za svojvoľné alebo za nepreskúmateľné. Toto odôvodnenie poskytuje dostatočný základ pre jeho výrok. Úvahy najvyššieho súdu sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce z namietaných väd uvedených v dovolaní a relevantných noriem procesného práva, ktorých účel a význam nepopierajú. Ústavný súd tiež nezistil, že by relevancia námietok sťažovateľov smerujúcich proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu z hľadiska posúdenia možného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožnila dospieť k záveru, ktorý by odôvodňoval vyslovenie porušenia uvedených práv. Z uvedeného dôvodu sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

V nadväznosti na odmietnutie sťažnosti ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľov nerozhodoval.

Nad rámec už uvedených dôvodov ústavný súd dodáva, že sťažovatelia sami stanovili rozsah a predmet svojej sťažnosti, pričom za porušovateľa svojich práv označili len najvyšší súd. Sťažovatelia konkrétne svojou sťažnosťou napádali len postup a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako výsledok dovolacieho konania. Rozsah prieskumu v rámci dovolacieho konania je však striktne limitovaný a viazaný na existenciu dôvodov zakladajúcich prípustnosť dovolania. Pokiaľ dôvody prípustnosti dovolania neexistujú, čo v konkrétnom prípade konštatoval aj najvyšší súd, nemožno dovolaciemu súdu vyčítať, že sa meritórne nezaoberal ďalšími namietanými skutočnosťami, ktorými možno odôvodniť dovolanie, ale ktoré prípustnosť dovolania samé nezakladajú, a vidieť v tom porušenie základných práv alebo slobôd.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2017